

Jordbruksverket
Svante Nilsson
551 82 Jönköping

Öster Malma 080328

Synpunkter på förslag till delrapport.

Regeringen gav 2007-04-19 Jordbruksverket i uppdrag att i samråd med Naturvårdsverket, Sametinget, Länsstyrelserna i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län samt efter samråd med Svenska Jägareförbundet och Svenska Samernas Riksförbund övervaka effekterna av ändringen i 3§ rennäringsförordningen. En delredovisning av uppdraget skulle lämnas till regeringen senast den 1 april 2008.

Med tanke på den förhållandevis långa tid som avsatts för att redovisa uppdraget anser Svenska Jägareförbundet (Förbundet) det vara oacceptabelt att Jordbruksverket inleder sitt samråd med Förbundet och SSR först på skärtorsdagens eftermiddag med ett skriftligt underlag till delredovisning och med en önskan om synpunkter följande vecka. Den tid som stått de två organisationerna till buds är med andra ord mindre än fyra arbetsdagar.

Rapporten

- sammanfattning av Svenska Jägareförbundets uppfattning.

Inledningsvis ser Förbundet det som anmärkningsvärt att Jordbruksverket inte haft en högre ambitionsnivå i arbetet med att fullfölja regeringens uppdrag. Enligt Förbundets mening är det presenterade underlaget till redovisning ofullständigt och fyllt av brister. Intressanta data som myndigheten har tillgång till har inte redovisats, exempelvis polisanmälningar och polisingripanden, resultat från den enkätundersökning som genomförts på länsstyrelserna hemsida smavilt.nu i samband med att jägare redovisat jaktresultat mm. Förbundet anser vidare att Jordbruksverket i flera fall vinklat eller förändrat frågeställningarna i uppdraget på ett sätt som resulterat i att verket, enligt Förbundets uppfattning, inte har utfört det uppdrag verket ålades av regeringen. Förbundet grundar den ovan redovisade uppfattningen på nedanstående kommentarer över rapporten.

”2.1 Analys av uppdraget”

I andra stycket fastslås att den omedelbara konsekvensen av ändringen av 3 § är ökade möjligheter till småviltjakt för jägare bosatta utanför Sverige och det kan medföra en ökning av det totala jakttrycket.

Enligt Förbundets mening var den omedelbara konsekvensen att länsstyrelserna framtogs möjligheten att begränsa jakten för jägare bosatta utanför Sverige. Följden av detta var att alla former av begränsningar skulle komma att drabba alla lika. Länsstyrelserna har däremot kvar möjligheten att på olika sätt reglera det totala jakttrycket.

I tredje stycket hävdas att *”Studier av effekter av en sådan ändring i ett system med många påverkande faktorer som upplåtelse av småviltjakt bedöms vanligen kräva att betydligt längre tid måste ha förflutit för att möjliggöra inhämtande av ett tillräckligt antal observationer.”*

Detta föranleder ett antal frågor; dels var deluppdraget att redovisa effekterna under det första året, borde då inte metoden ha anpassats för att ge ett svar på detta?, dels kan detta tolkas som att någon form av studie är igångsatt för att följa utvecklingen, om så är fallet är detta en nyhet och Förbundet skulle gärna vilja ha information om upplägget av denna studie, om Förbundet på något sätt kan bidra mm.

I femte stycket anges som en försvårande omständighet för att kunna fullgöra uppdraget det faktum att länsstyrelserna ändrade sina regelverk efter att 3 § RF ändrats.

Detta är enligt Förbundets mening inte en försvårande omständighet utan en effekt av lagändringen.

I sista stycket anges att de uppgifter som samlats in före regeländringen sammantaget är av godtagbar kvalitet – tidigare under samma rubrik angavs att olikheter i de olika länsstyrelsernas statistikunderlag medförde att möjligheten till jämförelser var ”betydligt begränsade”.

”2.2 Bakgrund”

Här refereras i korthet till prop1992/93:32 fast i något förvillande ordalag. Bland annat anges att *”För norska medborgare och andra som varit bosatta i Norge under det senaste året före jakten gällde mer förmånliga regler än för andra utländska medborgare”*. I själva verket skrev ministern *”På statens mark är i princip småviltjakt tillåten för alla norska medborgare och andra som varit bosatta i Norge under det senaste året. Andra utländska medborgare kan efter ansökan få tillstånd till småviltjakt om de har särskild anknytning till området”* (Egen understrykning).

”3. Uppdragets frågeställningar”

”3.3 Påverkan på rennäringen”

Mycket lite är känt om vilka eventuella effekter mänsklig aktivitet i olika former har på renen och rennäringen. Den enkätundersökning som omnämns i rapporten genomfördes kort efter att den nya upplåtelsepolicyn för småviltjakten i fjällområdet införts, vilket kan ha påverkat resultatet. Enligt Förbundets mening skulle det vara intressant att upprepa enkätundersökningen för att se om renskötarnas bild har förändrats.

”3.4 Påverkan på naturmiljön”

I andra stycket diskuteras vilken störning *”ökade möjligheter till jakt för fler jägare”* kan utgöra för naturmiljön. Förbundet vill här återigen påpeka att det finns ingen självklar koppling mellan ändringen av 3 § RF och att fler jägare kommer att jaga, däremot innebär regeländringen att en ökad andel av jägarna som kommer att jaga i det svenska fjällområdet kommer att vara bosatta utanför Sverige. Vidare är det så att all mänsklig aktivitet normalt sett resulterar i någon form av slitage på miljön, det sätt som jakt bedrivs medför dock att jakten jämförelsevis är mycket skonsam mot naturmiljön i förhållande till annan mänsklig aktivitet.

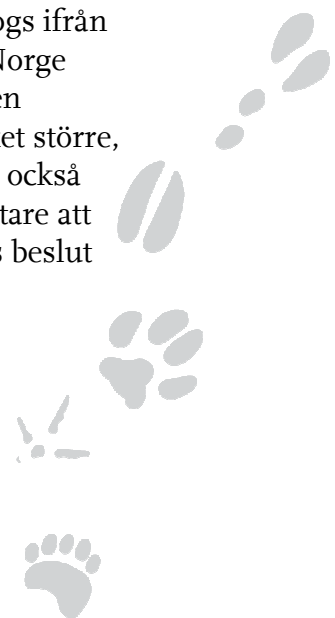
I rapporten anges även *”olika slag av terrängfordon som används i samband med jakten”*, här skulle Förbundet gärna ha förtydligat vilka *”olika slag av terrängfordon”* som avses utöver snöskoter.

”3.5 Påverkan på den svenska jakttraditionen”

De synpunkter Förbundet framförde i sitt yttrande 2008-02-03, angående begreppet *”den svenska jakttraditionen”* har Jordbruksverket helt förbigått (Yttrandet bifogas som bilaga).

Förbundet anser att denna fråga är av mycket väsentlig betydelse när effekterna av ändringen av 3 § RF ska beskrivas, det är därför mycket anmärkningsvärt att Jordbruksverket väljer att omdefiniera denna del av uppdraget till att enbart omfatta *”den svenske jägarens tillgång till småviltjakt”*.

Under en stor del av historisk tid har jakten i det svenska fjällområdet varit *”fri för varje svensk man”* (1864 års jaktstadga). När denna rätt begränsades en bit in på 1900-talet sågs detta av många som att en urgammal rättighet togs ifrån folket utan laglig grund. Många menade också att man i exempelvis Norge gjorde en korrektare tolkning av vem jakten rätteligen tillföll, nämligen landets innevånare. Detta gjorde också riksdagsbeslutet 1992 så mycket större, rättsläget var återställt. Med regeringens tillägg i 3 § RF 1997 var detta också tydliggjort i svensk lag. Med detta som bakgrund är det kanske lite lättare att förstå den upprördhet bland svenska jägare som följde av regeringens beslut våren 2007, en upprördhet som består.

Enligt Förbundets mening utgörs deluppdraget rörande "den svenska jakttraditionen" bland annat hur de svenska jägarna uppfattat regeringens beslut. Detta går också att "mäta", men då genom att fråga jägare hur de upplever ändringsbeslutet och de kort- och långsiktiga konsekvenserna av 2007 års ändring i 3 § RF.

När Jordbruksverket istället hävdar att *"särskilt utlänningarnas jakt, vilken är den jakt som i första hand berörs av regeländringen"* visar man att man, enligt Förbundets mening, inte har den insikt och den förmåga som är nödvändig för att kunna fullgöra regeringens uppdrag på denna punkt.

"5. Rapporter med kommentarer från respektive län"

"5.1 Jakten i Jämtland"

Under 2006/07 avlystes 5 % av tillgänglig jaktmark på renbetsfjällen i Jämtlands län. Enligt jordbruksverkets uppfattning var detta en indikation på att jakttrycket var ökande redan innan förändringen av 3§ vilket är en helt felaktig slutsats. Om man bortser från årstillstånden har antalet jaktdygn sjunkit de två senaste jaktsäsongerna innan förändringen av 3§. Avlysningen under 2006/07 skedde tämligen begränsat och i huvudsak inom Bergs kommun och berodde främst på att utländska jägare blev uttransporterade med helikopter till vissa områden inom kommunen.

Inför säsongen 2007/08 förändrade länsstyrelsen sina regler vad gäller antal jaktmandagar till 3/km² istället för 5/km². Detta var ett sätt att förebygga den förväntade invasionen av utländska jägare med anledning av ändringarna i 3§. En effekt av detta blev att närmare 25 % av den tillgängliga arealen avlysts då man uppnått fastlagt jakttryck. Mark har blivit avlyst inom alla fjällkommuner förutom Krokoms kommun och mest avlysta marker har Härjedalens kommun med 50 % av total jaktbar areal. Visserligen har fjällkommunborna fortsatt haft möjlighet att jaga på dessa områden, men inga andra svenska jägare har haft möjlighet att köpa dygnskort på dessa områden. Genom att begränsa jakttrycket på detta sätt kommer man inte att kunna se ett ökat jakttryck utan däremot hur jaktdygnet fördelar sig mellan svenska och utländska jägare.

Eftersom Jämtland haft en mycket bra åiterrapportering av jakten så kan man jämföra statistik från slutet på -90 talet då andelen utländska jägares jaktdygn var som störst. Jaktsäsongen 1999/00 var 44 % av sålda jaktdygn utländska jägares och i vissa kommuner var de mer än 50 % under de första veckornas jakt. Inför jaktsäsongen 2000/01 införde man begränsningar för de utländska jägarna och dessa fick inte påbörja jakten förrän två veckor in i september. Effekten var då omedelbar där andelen utländska jägares jaktdygn sjönk till 28 %.

Man kan se att antalet utländska jägares jaktdygn ökat de senaste två jaktsäsongerna. Under 2006/07 påverkade inte den ökningen de svenska jägarna på samma sätt som nu eftersom de utländska jägarna fick börja jaga vid en senare tidpunkt än de som var folkbokförda i landet. Under 07/08 har Jämtland den största andelen utländska jägare (29 %) sedan 1999 och eftersom alla får börja jaga vid samma tidpunkt påverkar det i högsta grad de svenska jägarnas jakt då fler områden blir avlysta tidigt.

Även länsstyrelsen har gjort den bedömningen att utländska jaktdygn ökar och med anledning av förändringen i 3§ och erfarenheterna från Jämtland i slutet av -90 talet så kan man förvänta sig att andelen utländska jägare ökar till kommande jaktsäsong om samma regelverk kommer att gälla då.

”5.2 Jakten i Västerbotten”

Kommentarerna till jaktstatistiken skapar en mycket stor osäkerhet över vad som egentligen redovisas. Med tanke på att ansvaret för denna hantering ligger på staten/länsstyrelsen borde det i vart fall vara rimligt att kräva en korrekt redovisning över hur många jaktdygn som försålts årsvis uppdelat på olika kategorier för de senaste sex jaktåren. Det är inte tillfyllest att läsaren själv ska göra skönsmässiga procentuella påslag för att få fram ett resultat. Vidare anges att i Västerbotten medförde ändringen i 3§ RF en återgång till regelverket som gällde före 2006/07. Detta är inte korrekt, bland annat fanns då guidetvång för utomnordiska jägare, möjligen skulle ändringen kunna ha medfört en återgång till de regelverk som gällde före jaktåret 2002/03.

”5.3 Jakten i Norrbotten”

Den inledande redovisningen över alla brister i statistikmaterialet sänker högst väsentligt värdet på de följande kommentarerna över utveckling i Norrbotten fram till och med jaktåret 2006/07. Här borde därför, enligt Förbundets mening, även ha redovisats vilka delar av statistikunderlaget som bedömts vara användbart och som använts som underlag för att beskriva den historiska utvecklingen i området. Anmärkningsvärt är dock att inget nämns angående jaktåret 2007/08. Den tolkning Förbundet gjort av tillgängligt statistikmaterial från Norrbotten visar mycket tydligt att det just där följde en kraftigt ökad försäljning av jaktkort till utländska jägare hösten 2007 jämfört med hösten 2006. Denna förändring är i och för sig tämligen logisk med tanke på att regelverket 2006/07 var mycket restriktivt för utländska jägare och att samtliga dessa begränsningar togs bort i och med att 3§ RF ändrades våren 2007. Anmärkningsvärt är dock att detta inte omnämns i rapporten.

”6. Slutsatser”

Inledningsvis anges att det inte varit möjligt att dra några säkra slutsatser om effekterna av ändringen i § 3 RF.

Förbundet delar denna uppfattning när det gäller att med någon säkerhet beskriva de långsiktiga konsekvenserna av regeringens beslut att ändra § 3 RF. Däremot anser Förbundet att det varit fullt möjligt att redovisa vad beslutet inneburit för det gångna året, vilket Förbundet också uppfattat var regeringens avsikt med denna delredovisning.

Förbundet delar inte uppfattningen att jakttrycket är en lämplig variabel för att visa på effekter av lagändringen i och med att länsstyrelserna har full möjlighet att reglera detta med gällande regelverk.

Förbundet anser det vara anmärkningsvärt att det inte konstaterats att den första och tydligaste effekten av lagändringen var länsstyrelsernas beslut om ändrade regelverk. Dessa beslut syftade dels till att anpassa regelverken till den nya lydelsen av 3§ RF, dels till att minska riskerna för oönskade konsekvenser av lagändringen.

Förbundet förstår inte hur det kan hävdas att *”Av tillgängliga data över jakttryck och andel utländska jägare framgår att någon ökning i dessa variabler som kan sättas i samband med ändringen av 3§ inte kan sägas ha inträffat.”*

Enligt Förbundet står det fullständigt klart att exempelvis förändringen i Norrbottens län där andelen utländska jägare ökade från cirka 15 % 2006/07 till knappt 50 % 2007/08 är en effekt av lagändringen.

Avslutningsvis anser Svenska Jägareförbundet att med tanke på de stora brister som återfinns i det redovisade underlaget kan detta ej läggas till grund för den fortsatta hanteringen av frågan.

Håkan Weberyd
Generalsekreterare

Hans Geibrink
Jaktvårdskonsulent
Ansvarig för fjällfrågor

Bilaga: Yttrande från Svenska Jägareförbundet 2008-02-03 ang begreppet
”den svenska jakttraditionen”.

